

BROŠURA PREDMETA PRAVNE KLINIKE

**Zdravstveni
opservatorij**

KRIJESNICA

Udruga za pomoć djeci i obiteljima
suočenim s malignim bolestima

IZDAVAČ

Krijesnica – udruga za pomoć djeci i obiteljima suočenim s malignim bolestima

PROJEKT

Zdravstveni opservatorij (UP.04.2.1.06.0045.)

AUTORI

Pravna klinika Pravnog fakulteta u Zagrebu – Grupa za zaštitu prava pacijenata

UREDNIKA

Mirela Stanić-Popović

Zagreb, lipanj 2023.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost udruge Krijesnica.

www.strukturnifondovi.hr

- **OPĆI UPRAVNI POSTUPAK**

Skup pravnih pravila kojima je reguliran način djelovanja tijela državne uprave kada ta **tijela primjenom materijalnopравnih propisa** na konkretan društveni odnos, **donose svoje upravne akte kojima rješavaju o pravima, obvezama ili pravnim interesima određenih subjekata** (pojedinaца, pravnih osoba ili drugih stranaka)

Upravni postupak pokreće se **na zahtjev stranke** ili **po službenoj dužnosti**.

Kad se postupak pokreće na zahtjev stranke, **postupak se smatra pokrenutim u trenutku predaje urednog zahtjeva stranke javnopravnome tijelu.**

Kad se postupak pokreće po službenoj dužnosti, postupak se smatra pokrenutim kad službena osoba u javnopravnom tijelu poduzme bilo koju radnju sa svrhom vođenja postupka po službenoj dužnosti.

NA ZAHTJEV STRANKE

Zahtjev za pokretanje postupka stranka može neposredno podnijeti javnopravnom tijelu u **pisanom obliku ili usmeno na zapisnik**, a može takav **zahtjev poslati poštom ili dostaviti elektroničkim putem**.

Kad službena osoba utvrdi da ne postoje zakonske pretpostavke za pokretanje postupka, **rješenjem će odbaciti zahtjev**.

Ako je stranka u jednom podnesku postavila više različitih zahtjeva, **postupit će se po svakom zahtjevu odvojeno**. Ako je za postupanje po kojem od tih zahtjeva nadležno drugo javnopravno tijelo, **postupit će se po pravilima o postupanju nenadležnog tijela po podnesku**.

PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Postupak se pokreće po službenoj dužnosti kad je to **propisano zakonom** ili je **nužno radi zaštite javnog interesa**.

Kad službena osoba utvrdi da **ne postoje uvjeti** za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, **obavijestit će o tome podnositelja što je prije moguće, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja predstavke, odnosno obavijesti**.

Podnositelj ima pravo **izjaviti prigovor** javnopravnom tijelu od kojeg je primio obavijest kojom se ne prihvaća prijedlog za pokretanje postupka, u **roku od osam dana od dana primanja obavijesti**, kao i u slučaju da u propisanom roku nije dobio odgovor.

SPAJANJE I RAZDVAJANJE POSTUPAKA

Dvije upravne stvari ili više njih **zaključkom se mogu spojiti u jedan postupak**, ako se prava ili obveze stranaka temelje na istoj pravnoj osnovi i na istom ili sličnom činjeničnom stanju, a javnopravno tijelo koje vodi postupak stvarno je i mjesno nadležno za vođenje svih tih postupaka.

Ako se promijene okolnosti zbog kojih su stvari spojene u jedan postupak, postupci će se zaključkom razdvojiti.

IZMJENA ZAHTJEVA

Do donošenja prvostupanjske odluke o upravnoj stvari stranka **može izmijeniti svoj zahtjev** ili **podnijeti drugi**, ako se ti zahtjevi u bitnim pretpostavkama temelje na istom činjeničnom stanju.

Kad službena osoba utvrdi da ne postoje uvjeti za izmjenu podnesenog ili za podnošenje drugog zahtjeva, **donijet će rješenje kojim će odbaciti zahtjev stranke**.

ODUSTANAK OD ZAHTJEVA I OBUSTAVA POSTUPKA

Tijekom postupka stranka može **odustati od zahtjeva** u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili elektroničkim putem.

Ako stranka odustane od zahtjeva, **donijet će se rješenje o obustavi postupka**.

Rješenje o obustavi postupka donijet će se po službenoj dužnosti i u slučaju **kad se iz postupanja stranke ili iz drugih okolnosti postupka može zaključiti da je stranka odustala od zahtjeva**.

Postupak će se nastaviti ako je nastavak postupka u **javnom interesu ili to zahtjeva protivna stranka**.

Kad se tijekom postupka utvrdi da više ne postoje pravne pretpostavke za vođenje postupka, **rješenjem će se obustaviti postupak**.

PODNESCI U POSTUPKU

Podnesci: zahtjevi, prijedlozi, ispunjeni obraci, prijave, molbe, žalbe, predstavke, prigovori, obavijesti, priopćenja te drugi podnesci kojima se stranke obraćaju javnopravnim tijelima u vezi s određenom upravnom stvari.

Podnesak **MORA** biti:

1. **razumljiv i sadržavati sve što je potrebno,**
2. **naziv javnopravnog tijela kojem se upućuje,**
3. **naznaku upravne stvari na koju se odnosi,**
4. **osobno ime/naziv i adresu stranke/osoba ovlaštenih za zastupanje**
5. **OIB stranke/osobe ovlaštene za zastupanje.**

U **pisanom obliku neposredno**, *poslati poštom*, dostaviti elektroničkim putem ili usmeno izjaviti na zapisnik.

Potpisuje stranka/osoba ovlaštena za zastupanje stranke.

Podnesak je podnesen u roku ako je prije isteka roka zaprimljen u javnopravnom tijelu kojem je trebao biti predan

Podnesak podnesen u roku → prije isteka zaprimljen u javnopravno tijelo
Poštom ili preporučeno ili ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga → dan predaje pošti ili pružatelju poštanskih usluga je dan predaje javnopravnom tijelu

Nedostatak podneska koji onemogućuje postupanje po podnesku → upozoriti stranku i odredit rok u kojem je dužna otkloniti nedostatak

Ako se ne otklone → **odbacivanje podneska**

RAČUNANJE ROKOVA

Kad rok nije propisan, službena osoba odredit će odgovarajući rok za obavljanje radnje u postupku. Rok koji je odredila službena osoba, kao i rok za koji je propisano da se može produžavati, može se iz opravdanih razloga produžiti.

Rokovi se računaju na dane, mjeseci i godine.

Kad je rok određen na dane, dan kad je dostavljeno pismo od kojeg počinje teći rok odnosno dan u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka ne uračunava se u rok, **već se početak roka računa od prvoga sljedećeg dana.**

Rok određen na mjeseci, odnosno na godine **istječe onog dana, mjeseca ili godine koji po svom broju odgovara danu kad je pismo dostavljeno**, odnosno **danu u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka**. Ako toga dana nema u mjesecu u kojem rok istječe, rok istječe posljednjeg dana toga mjeseca.

Istjecanje roka može se označiti i određenim datumom.

Nedjelje, blagdani i neradni dani ne utječu na početak i na tijek roka.

Kad zadnji dan roka pada u nedjelju, na blagdan ili u drugi dan kad javnopravno tijelo ne radi, rok istječe prvoga sljedećeg radnog dana.

ZAKLJUČAK

Zaključkom se odlučuje o **postupovnim pitanjima** ako ovim Zakonom nije propisano donošenje rješenja.

Zaključak donosi službena osoba koja obavlja radnju u postupku pri kojoj se postavilo pitanje koje je predmet zaključka.

Kad se nalaže izvršenje neke radnje, zaključkom će se odrediti rok u kojem se ta radnja treba obaviti.

Zaključak se **priopćuje usmeno**. Zaključak se izdaje u pisanom obliku **kad stranka to zatraži ili je to nužno radi pravilnog vođenja postupka**.

Protiv zaključka **ne može se izjaviti žalba**.

Zaključak se može pobijati žalbom protiv rješenja kojim se rješava o upravnoj stvari.

RJEŠENJE

O upravnoj stvari odlučuje se **rješenjem**.

Službena osoba dužna je u slučajevima **neposrednog rješavanja na zahtjev stranke** rješenje donijeti i dostaviti ga stranci bez odgode, a **najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva**.

Službena osoba dužna je u **slučajevima vođenja ispitnog postupka na zahtjev stranke** rješenje donijeti i dostaviti ga stranci **najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva**.

Ako službena osoba u propisanom roku ne donese rješenje i dostavi ga stranci, **stranka ima pravo izjaviti žalbu, odnosno pokrenuti upravni spor**

ŽALBA

– redoviti pravni lijek

Stranka se **može odreći prava na žalbu** u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik, od dana primitka prvostupanjskog rješenja do dana isteka roka za izjavljivanje žalbe.

Kad stranka odustane od izjavljene žalbe → postupak će se obustavit rješenjem.

Odricanje ili odustanak od žalbe **ne mogu se opozvati.**

U žalbenom postupku ispituje se zakonitost rješenja koje se pobija.

u roku od 15 dana od dana dostave rješenja

U žalbi stranka treba navesti:

rješenje koje pobija,
naziv javnopravnog tijela koje je rješenje donijelo i
zbog čega je nezadovoljna rješenjem.

Kad se u žalbi iznose nove činjenice i novi dokazi,

stranka je dužna obrazložiti zašto te činjenice i dokaze nije iznijela tijekom prvostupanjskog postupka.

Žalba se **predaje prvostupanjskom tijelu na način propisan za predaju podnesaka.**

Ako je žalba predana drugostupanjskom tijelu, **ono će je bez odgode proslijediti prvostupanjskom tijelu**

Žalba koja je u roku predana drugostupanjskom tijelu smatra se pravodobnom. Kad stranka izjavljuje žalbu zbog nedonošenja rješenja u propisanom roku, **žalba se može predati izravno i drugostupanjskom tijelu**

Kad je u rješenju dana pogrešna uputa o pravnom lijeku, **stranka može postupiti po važećim propisima ili po uputi**

(Kad u rješenju nije dana nikakva uputa o pravnom lijeku ili je ta uputa nepotpuna, stranka može postupiti po važećim propisima, **a može u roku od 30 dana zatražiti od javnopravnog tijela koje je rješenje donijelo dopunu rješenja u tom dijelu**

U postupanju po žalbi izjavljenoj zbog toga što prvostupanjsko tijelo nije u roku donijelo rješenje na zahtjev stranke **dužno je bez odgode zatražiti obavijest o razlozima zbog kojih rješenje nije doneseno u propisanom roku**

Kad drugostupanjsko tijelo utvrdi da prvostupanjsko tijelo nije donijelo rješenje iz opravdanih razloga, **odredit će prvostupanjskom tijelu novi rok za donošenje rješenja koji ne može biti duži od 30 dana**

Kad drugostupanjsko tijelo utvrdi da razlozi za ne donošenje prvostupanjskog rješenja nisu opravdani, **samo će riješiti upravnu stvar ili naložiti prvostupanjskom tijelu da u roku od 15 dana donese traženo rješenje**

Drugostupanjsko tijelo o žalbi **odlučuje rješenjem**

Protiv drugostupanjskog rješenja **može se pokrenuti upravni spor**. Rješenje o žalbi mora donijeti i dostaviti stranci **u roku od 60 dana od dana predaje uredne žalbe**, ako zakonom nije propisan kraći rok

PRIGOVOR

OBJECTION

Prigovor se **izjavljuje čelniku tijela**, ako Zakonom nije drukčije propisano
Odredbe o obliku, sadržaju i predaji žalbe **na odgovarajući se način primjenjuju i na prigovor**

Čelnik tijela odlučuje o prigovoru rješenjem **u roku od osam dana od dana izjavljivanja prigovora**

Protiv rješenja prvostupanjskog tijela o prigovoru **može se izjaviti žalba**, a protiv rješenja drugostupanjskog tijela o prigovoru **može se pokrenuti upravni spor**.

Ako nema drugostupanjskog tijela, **protiv rješenja tijela o prigovoru može se pokrenuti upravni spor**

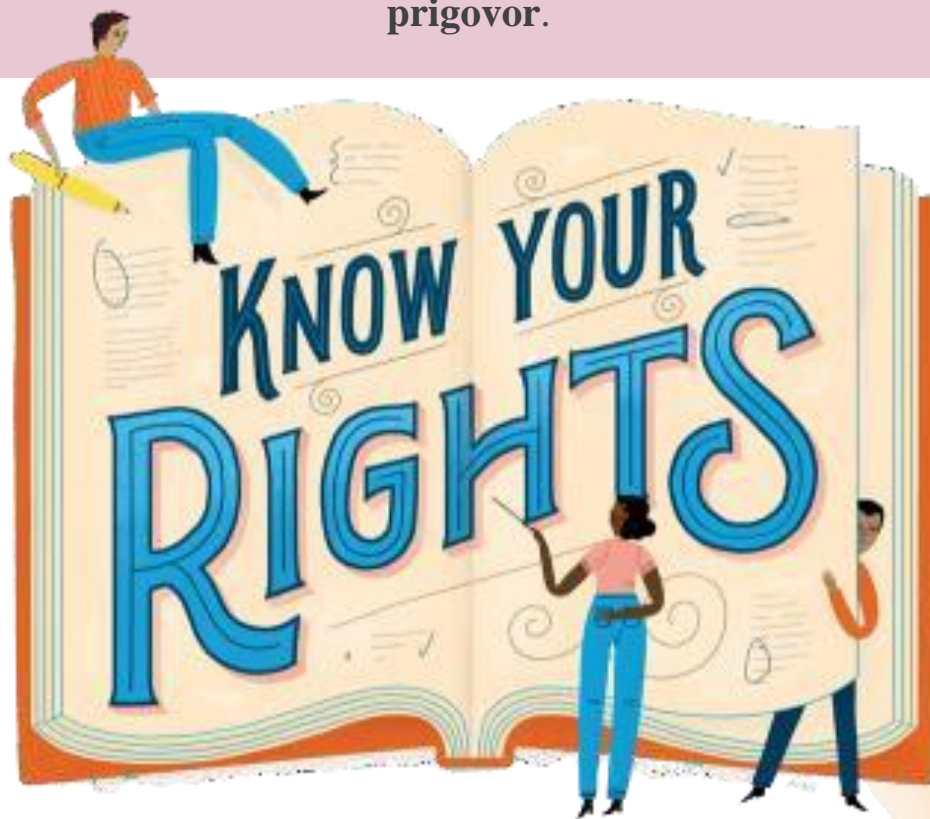
OBAVJEŠĆIVANJE O UVJETIMA OSTVARIVANJA I ZAŠTITE PRAVA

Javnopravno tijelo **dužno je obavijestiti zainteresiranu osobu na njezin zahtjev** o uvjetima, načinu i postupku ostvarivanja ili zaštite njezinog prava ili pravnog interesa u određenoj upravnoj stvari.

Na zahtjev zainteresirane osobe javnopravno tijelo **dužno je u roku od 15 dana od podnošenja zahtjeva izdati obavijest u pisanom obliku.**

Ako javnopravno tijelo odbije izdati obavijest u pisanom obliku, zainteresirana osoba u **roku od osam dana ima pravo izjaviti prigovor.**

Ako javnopravno tijelo u propisanom roku ne izda obavijest, zainteresirana osoba **ima pravo izjaviti prigovor.**

• UPRAVNI SPOR

Upravne sporove rješavaju **upravni sudovi** i **Visoki upravni sud Republike Hrvatske**.

Upravni sudovi odlučuju:

1. o tužbama **protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela**,
2. o tužbama **protiv postupanja javnopravnih tijela**,
3. o tužbama **zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku**,
4. o tužbama **protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora**,
5. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

Visoki upravni sud odlučuje:

1. o žalbama **protiv presuda upravnih sudova i rješenja upravnih sudova protiv kojih je dopuštena žalba**,
2. o **zakonitosti općih akata**,
3. o **sukobu nadležnosti između upravnih sudova**,
4. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

POKRETANJE UPRAVNOG SPORA

Spor se pokreće **tužbom**.

Tužbom se može zahtijevati:

1. **ponišćavanje ili oglašivanje ništavom pojedinačne odluke,**
2. **donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku,**
3. **postupanje koje je tuženik sukladno propisima ili pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti,**
4. **oglašivanje ništavnim upravnom ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.**

Spor se može pokrenuti **nakon što je iscrpljena svaka druga zakonom propisana pravna zaštita.**

Spor se smatra pokrenutim danom predaje tužbe sudu.

ROK ZA PODNOŠENJE TUŽBE

Tužba se podnosi sudu **u roku od 30 dana** od dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje.

Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili propuštanja postupanja u propisanom roku tužba se sudu podnosi **najranije osam dana nakon proteka propisanog roka**.

Ako pojedinačna odluka nije dostavljena stranci sukladno propisanim pravilima o dostavi, **tužba se može podnijeti u roku od 90 dana od dana kad je stranka saznala ili je mogla saznati za odluku**, a **najkasnije pet godina nakon isteka roka od 30 dana**.

Ako pojedinačna odluka u uputi o pravnom lijeku sadržava dulji rok za pokretanje spora od roka propisanog zakonom, tužba se može podnijeti u roku navedenom u uputi o pravnom lijeku.

Ako pojedinačna odluka sadržava uputu o pravnom lijeku u kojoj je pogrešno navedeno da tužba nije dopuštena, tužba se može podnijeti **u roku od 90 dana od dana kad je stranka saznala ili mogla saznati za mogućnost podnošenja tužbe**.

PREDAJA TUŽBE

Tužba se predaje nadležnom sudu **neposredno u pisanom obliku**, usmeno na zapisnik ili se *šalje poštom*, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava

Kad je tužba upućena poštom preporučeno ili predana ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga, **dan predaje pošti, odnosno ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga smatra se danom predaje sudu**

Dan kada je informacijski sustav potvrdio podnositelju primitak tužbe, smatra se danom predaje tužbe sudu kojemu je upućen. Tužba u elektroničkom obliku mora biti potpisana kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu s posebnim propisima. Tužba u elektroničkom obliku potpisana kvalificiranim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanom

Smatra se da je tužba podnesena u roku **i kad je u roku predana nenadležnom sudu ili tuženiku**

ŠTO RADI SUD?

1. Sud ispituje nadležnost (prema podacima iz tužbe i činjenica) za postupanje po tužbi, urednost i postojanje pretpostavki
2. Sud utvrdi da je drugi nadležan → **oglašava se nenadležnim te će tužbu ustupiti nadležnom sudu i obavijestiti podnositelja**
3. Ako se promjene okolnosti tijekom spora → **ostaje nadležan**
4. Tužba ne sadržava propisane dijelove ili je nerazumljiva → **u određenom roku otkloniti nedostatke i upozoriti na posljedice**
5. ako ne postupi u tom roku → odbaciti tužbu kao neurednu

Sud će rješenjem odbaciti tužbu, jer ne postoje pretpostavke za vođenje spora, ako utvrdi:

1. da je tužba podnesena **nepravodobno ili prijevremeno**,
2. da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom **ne dira u pravo ili pravni interes tužitelja**,
3. da protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora **nije iskorišten redovit pravni lijek**,
4. da je **sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora**,
5. da **već postoji pravomoćna odluka** donesena u upravnom sporu u istoj stvari,
6. da je **tužba podnesena protiv postupovne odluke**, osim ako zakonom nije drukčije propisano,
7. da je tužba podnesena **u stvari koja ne može biti predmet upravnog spora**.

ŽALBA NA PRESUDU

Protiv presude upravnog suda stranke mogu podnijeti žalbu zbog:

**bitne povrede pravila sudskog postupka,
pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja u sporu,
pogrešne primjene materijalnog prava.**

Bitna povreda pravila sudskog postupka postoji kad upravni sud u tijeku spora **nije primijenio ili je nepravilno primijenio odredbe Zakona**, a to je utjecalo na donošenje zakonite i pravilne presude.

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u sporu postoji kad je upravni **sud kakvu odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio ili je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak**.

Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kad upravni sud **nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio**.

Žalba **odgađa** izvršenje pobijane presude.

Žalba se podnosi upravnom sudu koji je donio presudu **u roku od 15 dana od dana dostave presude**.

SADRŽAJ ŽALBE

Žalba treba sadržavati:

1. oznaku presude protiv koje se podnosi,
2. opseg osporavane presude,
3. razloge zbog kojih se žalba podnosi,
4. ostale podatke koje sadržava svaki podnesak

Razlozi zbog kojih se žalba podnosi **moraju biti detaljno obrazloženi**

U žalbi se **ne mogu iznositi nove činjenice**

UPRAVNI SUD U OSIJEKU

UPRAVNI SUD U ZAGREBU

VISOKI UPRAVNI SUD

UPRAVNI SUD U RIJECI

UPRAVNI SUD U SPLITU

• BENEFICIRANI RADNI STAŽ OSOBE OBOLJELE OD MULTIPLE SKLEROZE

Stranci je dijagnosticirana multipla skleroza 2013. godine, a nakon određenog vremena dijagnosticiran joj je i rak dojke. Stranka je bila na bolovanju godinu dana, te su joj na Zavodu za vještačenje sugerirali da podnese zahtjev za beneficirani radni staž na temelju dijagnoze multiple skleroze. Stranka je podnijela zahtjev, ali je isti odbijen rješenjem u kojem se navodi kako stranka nema teže posljedice bolesti iako su posljedice bolesti vidljive u svakodnevnom životu stranke. Stranki je utvrđena 40% invalidnost.

1. Je li dijagnoza multiple skleroze u konkretnom slučaju osnovan razlog na temelju kojeg se odmah može odobriti beneficirani staž ili se rješenje o beneficiranom stažu donosi na temelju odluke komisije?

2. Kome stranka može podnijeti žalbu i što ista treba sadržavati? Ima li stranka neke druge pravne mogućnosti na raspolaganju?

Prema **Zakonu o mirovinskom osiguranju** prava iz mirovinskog osiguranja ostvaruju se u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (dalje: Zavod). O pravima iz mirovinskog osiguranja u prvome stupnju rješava **područna ustrojstvena jedinica Zavoda**. O pravu iz mirovinskog osiguranja u drugom stupnju rješava **središnja ustrojstvena jedinica Zavoda** (čl. 112. ZOMO-a). Postupak za ostvarivanje prava vodi Zavod na zahtjev osigurane osobe (čl. 122. st. 1. ZOMO-a). Prema Zakonu o stažu osiguranja s povećanim trajanjem osobe koje ostvaruju prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti su osiguranici - osobe s invaliditetom: osobe oboljele od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih bolesti, oboljeli od paraplegije, cerebralne i dječje paralize, **multiple skleroze i srodnih bolesti**, slijepe osobe, gluhe osobe, gluhoslijepe osobe, osobe oboljele od reumatoidnog artritisa i drugih sustavnih upalnih bolesti zglobova i vezivnog tkiva, osobe kod kojih postoje funkcionalni poremećaji zbog kojih se ne mogu samostalno kretati bez uporabe invalidskih kolica te osobe s Downovim sindromom (čl. 1. st. 3. ZSOPTa). Navedeni zakon uređuje:

1. radna mjesta i zanimanja na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem
2. staž osiguranja s povećanim trajanjem osiguranika - osoba s invaliditetom
3. snižavanje dobne granice za stjecanje prava na starosnu mirovinu (čl. 2. st. 1., 2. i 3. ZSOPT-a)

Osigurancima se staž osiguranja **računa s povećanim trajanjem i snižava dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu** (čl. 3. ZSOPT-a). Staž osiguranja s povećanim trajanjem računa se osigurancima - osobama s invaliditetom. Svojstvo osiguranika - osobe s invaliditetom, **ako im zdravstveno stanje uzrokuje trajne posljedice za život i rad**, utvrđuje se rješenjem Zavoda na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom prema odredbama općeg propisa o mirovinskom osiguranju na zahtjev osiguranika - osobe s invaliditetom (a to je Zakon o mirovinskom osiguranju). Osigurancima - osobama s invaliditetom **svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa se kao 15 mjeseci**. (čl. 26. ZSOPT-a).

Slijedom navedenog, stranka je podnijela zahtjev za utvrđivanje svojstva osiguranika – osobe s invaliditetom radi računanja staža osiguranja s povećanim trajanjem zbog multiple skleroze te je u provedenom postupku, na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osobe s invaliditetom, doneseno rješenje kojim je utvrđeno da kod osiguranika zdravstveno stanje, tj. bolest nije takvog intenziteta da uzrokuje trajne posljedice za život i rad te da ne postoji svojstvo osiguranika jer ne udovoljava uvjetima za stjecanje tog svojstva.

Protiv rješenja o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja donesenog u prvom stupnju **može se izjaviti žalba središnjoj ustrojstvenoj jedinici Zavoda** (čl. 133. st 1. ZOMOa). Prema **Zakonu o općem upravnom postupku** (NN 47/09, 110/21; dalje: ZUP) protiv prvostupanjskog rješenja stranka ima pravo izjaviti žalbu drugostupanjskom tijelu (čl. 105. ZUP-a). U žalbi stranka treba navesti:

1. rješenje koje pobija,
2. naziv javnopravnog tijela koje je rješenje donijelo
3. zbog čega je nezadovoljna rješenjem.

Kad se u žalbi iznose nove činjenice i novi dokazi, stranka je dužna obrazložiti zašto te činjenice i dokaze nije iznijela tijekom prvostupanjskog postupka (čl. 108. st. 1. i 2. ZUP-a). **Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana dostave rješenja** (čl. 109. ZUP-a). Žalba se predaje prvostupanjskom tijelu na način propisan za predaju podnesaka. Ako je žalba predana drugostupanjskom tijelu, ono će je bez odgode proslijediti prvostupanjskom tijelu. Žalba koja je u roku predana drugostupanjskom tijelu smatra se pravodobnom (čl. 110. st. 1. ZUP-a). Prvostupanjsko tijelo ispitat će je li žalba dopuštena, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe. Ako žalba nije dopuštena ili pravodobna ili izjavljena od ovlaštene osobe, odbacit će je rješenjem.

Stranci koja iz opravdanih razloga propusti u roku obaviti neku radnju pa je zbog toga propuštanja isključena od obavljanja te radnje dopustit će se na njezin prijedlog povrat u stanje postupka prije propuštanja poduzimanja radnje u određenom roku (dalje: povrat u prijašnje stanje). Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se tijelu kod kojeg je trebalo obaviti propuštenu radnju, najkasnije **u roku od osam dana od dana kad je prestao razlog** koji je prouzročio propuštanje roka. U prijedlogu za povrat u prijašnje stanje moraju se navesti činjenice na kojima se temelji opravdanost prijedloga.

Kad se povrat u prijašnje stanje traži zbog toga što je propušten rok za podnošenje podneska, **prijedlogu treba priložiti i taj podnesak**. Nakon što protekne **tri mjeseca** otkad je istekao propušteni rok, ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje, osim ako je podnošenje prijedloga bilo nemoguće zbog više sile. O prijedlogu za povrat u prijašnje stanje odlučuje se rješenjem. Ako se povrat u prijašnje stanje dopusti, postupak se vraća u stanje prije propuštanja, a rješenjem se poništavaju pravne posljedice nastale propuštanjem roka (čl. 82. st. 1., 2., 3. i 4. ZUP-a).

U konkretnom predmetu, stranka može protiv rješenja **izjaviti žalbu** Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, Središnjoj službi u Zagrebu u pisanom obliku, poštom, elektroničkim putem ili usmeno na zapisnik **u roku od 15 dana od dostave rješenja**. U žalbi stranka treba navesti rješenje koje pobija, naziv javnopravnog tijela koje je rješenje donijelo i zbog čega je nezadovoljna rješenjem. Kad se u žalbi iznose nove činjenice i novi dokazi, stranka je dužna obrazložiti zašto te činjenice i dokaze nije iznijela tijekom prvostupanjskog postupka.

S obzirom na to da rok za žalbu počinje teći prvog sljedećeg dana od dostave, u slučaju da stranka propusti rok iz opravdanog razloga, može se na njezin prijedlog dopustiti **povrat u prijašnje stanje**. Prijedlog se podnosi tijelu kod kojeg je trebalo obaviti propuštenu radnju, najkasnije **u roku od osam dana** od dana kad je prestao razlog koji je prouzročio propuštanje roka. Kad se povrat u prijašnje stanje traži zbog toga što je propušten rok za podnošenje podneska, prijedlogu treba priložiti i taj podnesak. Ako se povrat u prijašnje stanje dopusti, postupak se vraća u stanje prije propuštanja.

Stranka također tužbu može podnijeti i **upravnu tužbu** ako smatra da su drugostupanjskim rješenjem javnopravnog tijela povrijeđena njezina prava i interesi u roku od 30 dana od dostave rješenja. Za rješavanje u sporu mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište

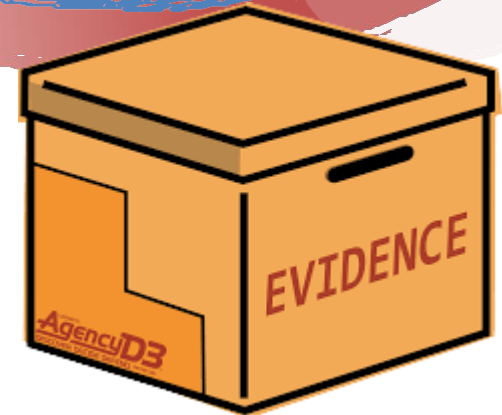
MULTIPLE
SCLEROSIS

• DOKAZI U POSTUPKU

Stranka se javlja s upitom vezan za uvid u karton pacijenta koji je stranka u postupku.

1. Na temelju koje zakonske odredbe sud može tijekom postupka tražiti uvid u karton pacijenta budući da je stranka u postupku?
2. U slučaju da sud to može, dostavlja li se sudu kompletan karton ili liječnik medicine treba napisati mišljenje i pobrojati dijagnoze?

Prema **Zakonu o liječništvu**, sve što liječnik sazna o pacijentu koji mu se obrati za liječničku pomoć, a u vezi s njegovim zdravstvenim stanjem, mora čuvati kao liječničku tajnu i može je otkriti, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, samo uz odobrenje pacijenta, roditelja ili skrbnika za malodobne osobe, a u slučaju njegove psihičke nesposobnosti ili smrti, uz odobrenje uže obitelji, skrbnika ili zakonskog zastupnika (čl. 21. ZOLJ-a).

Liječnik je obvezan voditi točnu, iscrpnu i datiranu medicinsku dokumentaciju u skladu s propisima o evidencijama na području zdravstva, koja u svakom trenutku može pružiti dostatne podatke o zdravstvenom stanju pacijenta i njegovu liječenju. Liječnik je obvezan tu dokumentaciju na zahtjev predložiti ministarstvu nadležnom za zdravstvo, tijelima državne uprave u skladu s posebnim propisima, Hrvatskoj liječničkoj komori ili sudbenoj vlasti (čl. 23. st. 1. ZOLJ-a). Kada ovlaštena osoba sukladno posebnome zakonu preuzme medicinsku dokumentaciju obvezna je izdati liječniku, odgovornoj osobi zdravstvene ustanove, trgovačkog društva, odnosno pravnoj osobi koja obavlja zdravstvenu djelatnost, službenu potpisanu potvrdu o preuzimanju s popisom preuzete dokumentacije (čl. 23. st. 5. ZOLJ-a).

Prema **Zakonu o podacima i informacijama u zdravstvu**, za prikupljanje i obradu svakog zdravstvenog podatka i informacije mora postojati zakonita svrha te cilj prikupljanja povezan s neposrednim ili posrednim pozitivnim učinkom na zdravlje stanovništva (čl. 5. st. 1.). **Načelo dostupnosti i zaštite zdravstvenih podataka i informacija** ostvaruje se na način da su zdravstveni podaci i informacije dostupni svim ovlaštenim pravnim i fizičkim osobama, korisnicima zdravstvenog sustava, kojima je to pravo priznato ovim Zakonom te zakonima koji reguliraju prava i obveze u zdravstvenom sustavu te prava pacijenata (čl. 10. st. 1.).

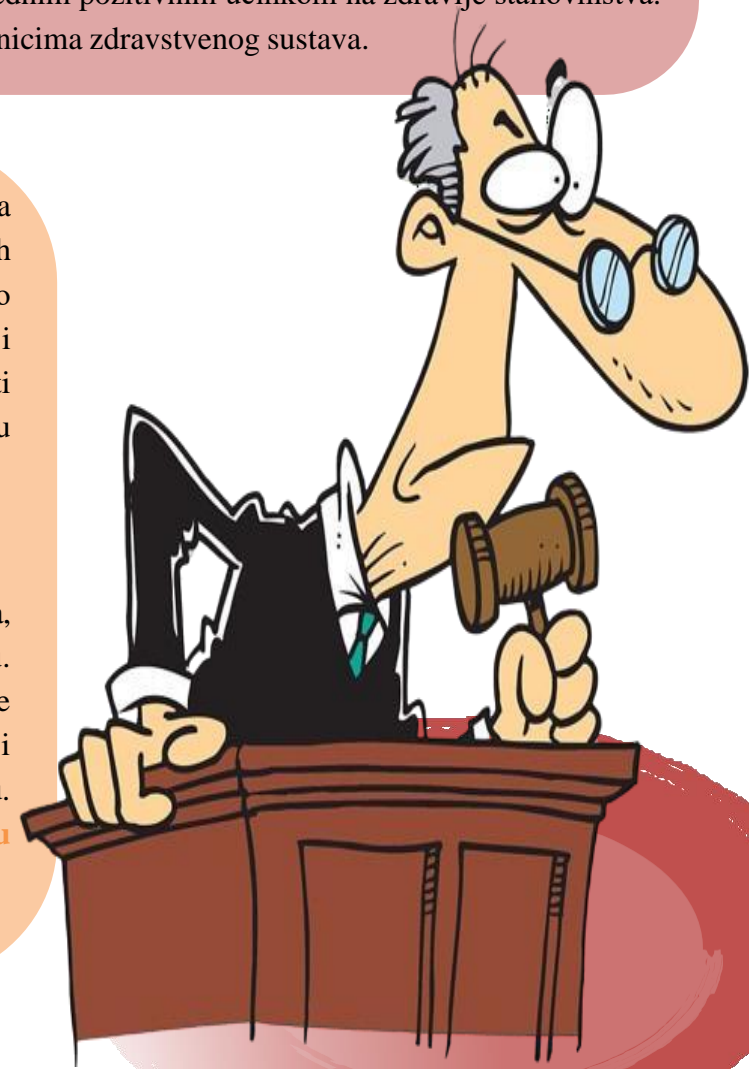
Liječnik je **dužan** čuvati sve što sazna o pacijentu koji mu se obrati za liječničku pomoć, a u vezi je s njegovim zdravstvenim stanjem. Može te informacije otkriti samo **uz odobrenje pacijenta, roditelja ili skrbnika za malodobne osobe**, a u slučaju njegove psihičke nesposobnosti ili smrti, **uz odobrenje uže obitelji, skrbnika ili zakonskog zastupnika**.

Liječnik je dužan voditi točnu, detaljnu i datiranu medicinsku dokumentaciju, koja u svakom trenutku može pružiti dostatne podatke o zdravstvenom stanju pacijenta i njegovu liječenju, te je obvezan tu dokumentaciju na zahtjev predložiti ministarstvu nadležnom za zdravstvo, tijelima državne uprave u skladu s posebnim propisima, Hrvatskoj liječničkoj komori ili sudbenoj vlasti.

U slučaju kada je osoba ovlaštena preuzeti medicinsku dokumentaciju, obvezna je izdati liječniku, odnosno odgovornoj osobi koja obavlja zdravstvenu djelatnost, **službenu potpisanu potvrdu o preuzimanju s popisom preuzete dokumentacije**. Za prikupljanje i obradu svakog zdravstvenog podatka i informacije mora postojati zakonita svrha te je cilj prikupljanja povezan s neposrednim ili posrednim pozitivnim učinkom na zdravlje stanovništva. Zdravstveni podaci i informacije dostupni su svim ovlaštenim pravnim i fizičkim osobama, korisnicima zdravstvenog sustava.

Prema **Zakonu o podacima i informacijama u zdravstvu**, načelo učinkovitosti i smanjenja količine zdravstvenih i drugih osobnih podataka postiže se prikupljanjem i obradom samo onih zdravstvenih i drugih osobnih podataka koji su potrebni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju (čl. 11. st. 1.). Načelo ograničenja pohrane zdravstvenih i drugih osobnih podataka ostvaruje se na način da zdravstveni i drugi osobni podaci moraju biti čuvani u obliku koji omogućava identifikaciju ispitanika samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih se ti podaci obrađuju (čl. 12. st. 1.).

Uzimajući u obzir načelo učinkovitosti i smanjenja količine zdravstvenih i drugih osobnih podataka, **sudu bi trebalo dostaviti samo one podatke koji su nužni za postupak** koji je pred njime u tijeku. Prema načelu učinkovitosti i smanjenju količine zdravstvenih i drugih osobnih podataka, kada se radi o prikupljanju i obradi podataka, uzimaju se samo oni zdravstveni i drugi osobni podaci koji su potrebni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju. Zdravstveni i drugi osobni podaci **moraju biti čuvani u obliku koji omogućava identifikaciju ispitanika samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih se ti podaci obrađuju**.

• DISCIPLINSKA ODGOVORNOST LIJEČNIKA

Stranku zanima procedura pokretanja disciplinskog postupka protiv liječnika pri Hrvatskoj liječničkoj komori (HLK) sukladno Pravilniku o disciplinskom postupku HLK i Statutu HLK. Naime, stranci, a i drugim udrugama u području zdravstva bi bio koristan sažetak svih ključnih informacija vezanih za moguće pokretanje disciplinskog postupka protiv jednog ili više liječnika s naglaskom na određena pitanja. Stranku zanima može li i na koji način osigurati da je disciplinski postupak transparentan i nepristran. Osim toga, stranku zanima može li tražiti da suci i sutkinje, ali i liječnici ne budu članovi neke stranke ili da nisu na neki način povezani s osobom protiv koje stranka želi pokrenuti disciplinski postupak. Naime, stranka tvrdi da je trenutno glavni sudac Visokog časnog suda komore na određen način povezan s liječnikom za kojega stranka razmatra mogućnost pokretanja disciplinskog postupka.

1. Koje su osnovne informacije o disciplinskom postupku, odnosno tko ga i kako može pokrenuti, koje su osnove odgovornosti i slično?
2. Što je, osim popunjavanja obrasca i prikupljanja dokaza, potrebno pribaviti za pokretanje disciplinskog postupka?
3. Kakve bi dokaze stranka trebala prikupiti u slučaju eventualnog pokretanja disciplinskog postupka, odnosno što se sve može smatrati dokazom?
4. Može li i kako stranka zahtijevati da suci i sutkinje, ali i liječnici ne budu članovi neke stranke ili izuzeće u disciplinskom postupku?
5. Što znači da se u slučaju pokretanja kaznenog postupka obustavlja disciplinski postupak? Ima li pravnog utjecaja na disciplinski postupak prethodno pokretanje kaznene prijave?
6. Bi li stranka snosila kakve posljedice i troškove u slučaju ne oduzimanja licence liječniku protiv kojega bi pokrenula disciplinski postupak?

Temeljem **Zakona o liječništvu**, liječnik je disciplinski odgovoran ako povrijedi odredbe Zakona o liječništvu, povrijedi Kodeks medicinske etike i deontologije Komore, obavlja nestručno liječničku profesiju, svojim ponašanjem prema pacijentu, drugom liječniku ili trećim osobama povrijedi ugled svoje liječničke profesije, ne ispunjava Statutom ili drugim općim aktom određene članske obveze prema Komori (čl. 50. st. 1. ZL). Liječnici odgovaraju zbog disciplinskih povreda pred disciplinskim tijelima Komore koje čine Časni sud i Visoki časni sud Komore (čl. 52. ZL). Za teže disciplinske povrede liječniku se mogu izreći **disciplinske mjere u obliku ukora, javnog ukora, novčane kazne, privremenog oduzimanja odobrenja za samostalan rad od mjesec dana do godinu dana, trajnog oduzimanja odobrenja za samostalan rad, privremenog ili trajnog ograničenja opsega odobrenja za samostalan rad** (čl. 53. st. 1. ZL). Za lakše disciplinske povrede liječniku se mogu izreći mjere u obliku opomene ili novčane kazne (čl. 53. st. 2. ZL). Časni sud Komore može pokrenuti disciplinski postupak po službenoj dužnosti ili na zahtjev pacijenta, odnosno druge zainteresirane osobe, nekog drugog tijela Komore i na zahtjev ministra nadležnog za zdravstvo (čl. 55. ZL).

Prema **Pravilniku o disciplinskom postupku**, disciplinski postupak pokreće se na **zahtjev pacijenta** odnosno druge osobe **koja ima pravni interes, predsjednika Komore**, nekog od tijela Komore te na zahtjev **ministarstva nadležnog za zdravstvo** (čl. 11. st. 1. Pravilnika). Ovlašteni podnositelj zahtjeva ili osoba koju on ovlasti, zastupa zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka te zahtjev za pokretanje postupka za utvrđivanje nedostojnosti liječnika, pred Časnim i Visokim časnim sudom Komore. Ovlašteni podnositelj zahtjeva može izmijeniti ili dopuniti zahtjev (čl. 11. st. 2. Pravilnika). Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka **podnosi se Časnom sudu Komore**. Predsjednik Časnog suda Komore prosljeđuje zahtjev odgovarajućem stalnom povjerenstvu Komore na provođenje prethodnog postupka (čl. 11. st. 3. Pravilnika). Disciplinski postupak **NE MOŽE se pokrenuti kad protekne tri godine od dana počinjenja disciplinske povrede** (čl. 9. st. 1. Pravilnika). Zastara izvršenja disciplinske mjere ili kazne **nastupa protekom dvije godine od konačnosti odluke** kojom je disciplinska mjera ili kazna izrečena (čl. 9. st. 2. Pravilnika). Pokretanje disciplinskog postupka za disciplinsku povredu koja po svojem biću odgovara kaznenom djelu zbog kojeg se protiv prijavljenog liječnika ujedno vodi i kazneni postupak, zastarijeva prema odredbama Kaznenog zakona (čl. 9. st. 3. Pravilnika).

Sukladno navedenom, disciplinski postupak pokreće se na zahtjev pacijenta odnosno druge osobe koja ima pravni interes, predsjednika Komore, nekog od tijela Komore te na zahtjev ministarstva nadležnog za zdravstvo. Kako bi liječnik bio disciplinski sankcioniran, stranka može pokrenuti disciplinski postupak protiv spomenutog liječnika **ispunjavanjem obrasca zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka** kojeg potom podnosi Časnom sudu Hrvatske liječničke komore na adresi Ulica Grge Tuškana 37, 10000, Zagreb. Obrazac zahtjeva mora sadržavati sve ono što će biti navedeno u točki II.), **a isti se nalazi na službenim web stranicama Hrvatske liječničke komore.**

Zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka **mora biti u pisanom obliku** te sadržavati sljedeće podatke:

- naznaku da se zahtjev podnosi Časnom sudu Komore,
- **ime i prezime liječnika** protiv kojeg se pokreće postupak,
- podatke o zaposlenju prijavljenog liječnika,
- **ime i prezime podnositelja zahtjeva** odnosno naziv podnositelja zahtjeva ukoliko je podnositelj pravna osoba,
- tijek pružanja zdravstvene usluge koja je prethodila događaju zbog kojeg se podnosi zahtjev (**činjenični opis**),
- vrijeme i mjesto izvršenja disciplinske povrede te ostale okolnosti koje su potrebne da se povreda što točnije odredi,
- naziv disciplinske povrede koja se prijavljenom liječniku stavlja na teret (članak 4. stavak 2. Pravilnika),
- **prijedlog za izricanje određene disciplinske mjere ili novčane kazne**,
- **dokaze** iz kojih proizlazi osnovanost navoda iz zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka, uz navođenje imena svjedoka i vještaka, spisa koje treba pregledati (primjerice, medicinska dokumentacija) te predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz (čl. 12. Pravilnika).

U disciplinskom postupku protiv liječnika u dijelu koji nije propisan općim aktom Komore, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o kaznenom postupku (čl. 56. ZL).

Nastavno na navedeno, kaznena i disciplinska odgovornost, međusobno su odvojene odgovornosti koje se utvrđuju u dva potpuno neovisna postupka koji ne utječu jedan na drugi. Odgovornost za teže povrede radne discipline u disciplinskom postupku može se utvrditi i bez odluke kaznenog suda, bez obzira što povreda radne obveze može istodobno predstavljati i kazneno djelo. U disciplinskom postupku utvrđuju se elementi povrede radne discipline, pri čemu nije nužno da su se istodobno ostvarili i elementi nekog kaznenog djela, pa je u tom smislu **disciplinska odgovornost šira od kaznene odgovornosti**. Upravo iz tog razloga, prethodno pokretanje kaznene prijave **nema pravnoga utjecaja disciplinski postupak**.

Sud Komore (Časni i Visoki časni sud) provodi disciplinski postupak i postupak za utvrđivanje nedostojnosti liječnika prema odredbama ovoga Pravilnika (čl. 5. st. 1. Pravilnika) Sud Komore sudi u vijeću kojeg **čine predsjednik vijeća i dva člana**. Članove vijeća imenuje predsjednik Suda rješenjem iz reda biranih članova (čl. 5. st. 2. Pravilnika). Časni i Visoki časni sud imaju po pet članova koji imaju zamjenike. Predsjednici Časnog i Visokog časnog suda i njihovi zamjenici biraju se iz redova istaknutih pravnika, a ostali članovi su liječnici – članovi Komore (čl. 5. st. 3. Pravilnika). Sudac Suda Komore isključen je od obavljanja sudske dužnosti:

- ako je **oštećen disciplinskom povredom**,
- ako mu je liječnik protiv kojeg se vodi postupak, njegov branitelj, podnositelj zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka, oštećenik, njihov zakonski zastupnik ili punomoćnik, bračni drug ili srodnik po krvi u ravnoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, a po tazbini do drugog stupnja,
- ako je s prijavljenim liječnikom, njegovom braniteljem, podnositeljem zahtjeva, oštećenikom **u odnosu skrbnika, štíćenika, posvojitelja, posvojenika, hranitelja, hranjenika ili udomitelja**,
- ako je sudjelovao u postupku kao podnositelj zahtjeva ili opunomoćenik oštećenika, odnosno podnositelja zahtjeva ili je ispitan ili treba biti ispitan kao svjedok ili vještak, a drugačije nije propisano ovim Pravilnikom,
- ako je **zaposlen u istoj jedinici rada kao i liječnik protiv kojeg se vodi disciplinski postupak ili kod istog poslodavca**,
- ako postoje okolnosti koje dovode **u sumnju njegovu nepristranost** (čl. 6. Pravilnika).

Sudac Časnog odnosno Visokog časnog suda Komore **čim sazna** da postoji koji od razloga za isključenje, dužan je **prekinuti svaki rad na tom predmetu** i o tome izvijestiti predsjednika Časnog odnosno Visokog časnog suda Komore koji će mu odrediti zamjenu (čl. 7. st. 1. Pravilnika). Protiv rješenja kojima se odlučuje o isključenju **nije dopuštena posebna žalba**. (čl. 7. st. 4. Pravilnika).

Izuzeće **moгу tražiti i stranke** (čl. 8a.st. 1. Pravilnika). Stranka podnosi zahtjev za izuzeće **odmah nakon saznanja za razlog izuzeća**. O zahtjevu stranke za izuzeće određenog člana ili zamjenika člana Časnog ili Visokog časnog suda Komore, odlučuje rješenjem predsjednik Časnog odnosno Visokog časnog suda Komore (čl. 8a. st. 2. Pravilnika).

Protiv rješenja kojima se odlučuje o izuzeću nije dopuštena posebna žalba (čl. 8a st. 7. Pravilnika). O zahtjevu stranke za izuzeće zapisničara, vještaka i stručne osobe koja sudjeluju u postupku, odlučuje rješenjem vijeće, odnosno predsjednik vijeća Časnog ili Visokog časnog suda Komore (čl. 8a Pravilnika).

Troškove postupka čine **izdaci učinjeni u povodu disciplinskog postupka** od njegova pokretanja do njegova završetka i izdaci za poduzete radnje u pripremnom postupku, a obuhvaćaju:

- **naknade** za Predsjednika i članove vijeća Časnog i Visokog časnog suda Komore, sukladno Troškovniku koju donosi Izvršni odbor Komore,
- **troškove svjedoka i vještaka**
- **nagradu branitelju** sukladno odredbama važeće Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika,
- **nagradu punomoćniku podnositelja zahtjeva**, sukladno odredbama važeće Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (čl. 52. Pravilnika).

Odlukom kojom se liječnik proglašava odgovornim naložit će mu se da **podmiri troškove disciplinskog postupka**. Troškove disciplinskog postupka utvrđene odlukom Časnog suda Komore snosi liječnik ovisno o ishodu postupka, odnosno podnositelj zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka i to na način:

- ako je odlukom Časnog suda Komore liječnik **proglašen odgovornim**, snosi trošak svog branitelja, troškove svjedoka i vještaka te njihove putne troškove, nagradu punomoćnika podnositelja zahtjeva te naknade predsjednika i članova vijeća Časnog i Visokog časnog suda Komore te njihove putne troškove,
- ako je odlukom Časnog suda Komore liječnik **osloboden od odgovornosti**, podnositelj zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka odnosno postupka za utvrđivanje nedostojnosti, dužan je naknaditi troškove branitelja, troškove svjedoka i vještaka te njihove putne troškove, nagradu punomoćnika podnositelja zahtjeva te naknade predsjednika i članova vijeća Časnog i Visokog časnog suda Komore i njihove putne troškove.

O dužnosti plaćanja troškova koji nastanu u postupku pred Visokim časnim sudom Komore, odlučuje taj Sud (čl. 53. Pravilnika). Kad se protiv liječnika rješenjem **obustavi postupak, troškovi postupka padaju na teret podnositelja zahtjeva** (čl. 54. Pravilnika).

• LIJEČENJE NEREGISTRIRANIM LIJEKOM

Dijete stranke boluje od difuznog intrinzičnog glioma ponsa i osim radioterapije nema drugog liječenja. Referentni centar pokušao je uputiti dijete u program milosrdnog liječenja lijekom "ONC201" u Parizu. Radi se o supstanci koja nema odobrenje za puštanje u promet te se još uvijek nad njom provodi studija. Dijete ne bi bilo dio te studije, već bi lijek dobilo sudjelujući u programu milosrdnog liječenja. Centar bi teretio troškove proizvodnje lijeka i traži tiskanice HZZO "S2". Direkcija HZZO-a odbila je zahtjev Referentnog centra za slanje djeteta na milosrdno liječenje, a bez odobrenja zahtjeva od strane tijela koje djeluje na nacionalnoj razini (HZZO), upućivanje na liječenje nije moguće.

1. Može li Direkcija ipak odobriti zahtjev za milosrdno liječenje budući da bi dijete bilo upućeno na liječenje putem Referentnog centra Ministarstva zdravstva?
2. Kako treba izgledati žalba na rješenje i kome se podnosi?

Prema **Zakonu o lijekovima**, milosrdno davanje lijeka je postupak kojim se omogućuje dostupnost lijeka koji nema odobrenje za stavljanje u promet pacijentima koji boluju od kroničnih, ozbiljnih ili životno ugrožavajućih bolesti koje se ne mogu na odgovarajući način liječiti odobrenim lijekom i ne mogu sudjelovati u kliničkom ispitivanju (čl. 3. t. 72. ZL).

Prema **Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju**, osigurana osoba ima pravo na teret sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja koristiti zdravstvenu zaštitu u drugim državama članicama i trećim državama (čl. 26. st. 1. ZOZO). Pod zdravstvenom zaštitom podrazumijeva se pravo na upućivanje na liječenje, pravo na korištenje zdravstvene zaštite za vrijeme privremenog boravka u državama članicama i trećim državama te pravo na drugu zdravstvenu zaštitu u skladu s odredbama propisa Europske unije, **Direktive 2011/24/EU**, Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, međunarodnih ugovora te općih akata Zavoda (čl. 26. st. 2. ZOZO). Pravo na upućivanje na liječenje osigurana osoba može ostvariti samo ako se radi o potrebi liječenja koje se ne provodi u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a može se uspješno provesti u državama članicama i trećim državama (čl. 26. st. 3. ZOZO).

Osiguranim osobama Zavoda u okviru prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ne osigurava se plaćanje troškova zdravstvenih usluga koje su pružene na način i po postupku koji nije propisan propisima Europske unije, Direktivom 2011/24/EU, međunarodnim ugovorom, Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, odnosno podzakonskim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i za:

- 1) **razliku za povećane troškove liječenja koji su posljedica osobne želje osigurane osobe zbog njezina vjerskog, drugog uvjerenja ili bilo kojeg drugog razloga, a koje predstavlja liječenje izvan utvrđenog standarda prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja koji se osigurava svim osiguranim osobama pod jednakim uvjetima,**
- 2) **eksperimentalno liječenje, eksperimentalne medicinske proizvode, pomagala, dentalna pomagala i lijekove koji su u fazi kliničkih ispitivanja,**
- 3) **terapijske i dijagnostičke postupke te lijekove koji su provedeni, odnosno primijenjeni na zahtjev osigurane osobe u okolnostima kada ti postupci i lijekovi nisu određeni od strane ugovorne zdravstvene ustanove ili ugovornog zdravstvenog radnika privatne prakse u sklopu korištenja prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ili po svojoj vrsti i količini nisu pravo iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (čl. 34. t. 1., 2. i 3. ZOZO).**

Prema **Pravilniku o pravilima, uvjetima i načinu korištenja prekogranične zdravstvene zaštite**, pravom na korištenje prekogranične zdravstvene zaštite podrazumijeva se:

- 1) **pravo na korištenje zdravstvene zaštite za vrijeme privremenog boravka u inozemstvu,**
- 2) **pravo na drugu zdravstvenu zaštitu u skladu sa propisima EU, Zakonom, međunarodnim ugovorima te općim aktima Zavoda za zdravstveno osiguranje,**
- 3) **korištenja telemedicine u slučaju kada pružatelj usluge ima poslovni nastan na području druge države članice EU,**
- 4) **pravo na upućivanje na liječenje u inozemstvo** (čl. 3. Pravilnika).

Troškovi zdravstvene zaštite korištene u drugim državama EU terete sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja samo ako je ta zdravstvena zaštita korištena u skladu s propisima (čl. 5. st. 1. Pravilnika). Troškovi zdravstvene zaštite terete sredstva obveznog zdravstvenog osiguranja na osnovi rješenja Zavoda, samo ako je ta zdravstvena zaštita korištena u skladu sa odobrenjem iz rješenja:

- kojim se daje prethodno odobrenje za planiranu zdravstvenu zaštitu u drugoj državi EU,
- kojim se osiguranu osobu upućuje na liječenje u inozemstvo (čl. 5. st. 4. Pravilnika).

Pravo na korištenje prekogranične zdravstvene zaštite ostvaruju i osigurane osobe kojima je Zavod pod uvjetima propisanim Zakonom i ovim Pravilnikom rješenjem odobrio korištenje zdravstvene zaštite u drugim državama EU, odnosno upućivanje na liječenje u inozemstvo (čl. 6. st. 2. t. 2. Pravilnika).

Osiguranoj osobi može se odobriti pravo na upućivanje na liječenje u inozemstvo zbog liječenja urođenih anomalija, provođenja transplantacijskih programa te liječenja zloćudnih bolesti, uključujući pretraživanje međunarodnih registara dobrovoljnih davalaca koštane srži, ako se potrebno liječenje ne može provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a može se uspješno provesti u inozemstvu (čl. 25. st. 1. Pravilnika). Pod liječenjem smatraju se **dijagnostički i terapijski postupci, operacijski zahvati uključujući i transplantacije organa**, u skladu sa Zakonom o presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja, koje se ne mogu provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, bolničko i ambulantno liječenje, kontrolni pregledi, te **dijagnostičke pretrage krvi i tkiva** (čl. 25. st. 2. Pravilnika).

Iznimno, osiguranim osobama može se odobriti upućivanje na liječenje u inozemstvo zbog liječenja bolesti koje nisu obuhvaćene prijašnjim stavkom ako se **potrebno liječenje ne može provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj**, a može se uspješno provesti u inozemstvu (čl. 25. st. 3. Pravilnika).

Prema **Direktivi 2011/24/EU**, država članica čijem sustavu osigurana osoba pripada može uskratiti prethodno odobrenje iz sljedećih razloga:

- (a) **pacijent će prema kliničkoj procjeni nedvosmisleno biti izložen riziku koji se u pogledu sigurnosti pacijenta ne može smatrati prihvatljivim, uzimajući u obzir potencijalnu dobit tražene prekogranične zdravstvene zaštite za pacijenta;**
- (b) **šira javnost će nedvosmisleno biti izložena velikom sigurnosnom riziku zbog predmetne prekogranične zdravstvene zaštite;**
- (c) **tu zdravstvenu zaštitu pruža pružatelj zdravstvene zaštite koji daje povoda za ozbiljnu i posebnu zabrinutost u vezi s poštovanjem standarda i smjernica o kvaliteti zdravstvene zaštite i sigurnosti pacijenta, uključujući odredbe o nadzoru, bez obzira na to jesu li ti standardi i smjernice propisani zakonima i drugim propisima ili putem sustava akreditacije koje je uspostavila država članica liječenja;**
- (d) **ta se zdravstvena zaštita može pružiti na njezinom državnom području u roku koji je medicinski opravdan uzimajući u obzir sadašnje zdravstveno stanje i vjerojatni tijek bolesti svakog navedenog pacijenta** (čl. 8. st. 6. Direktive).

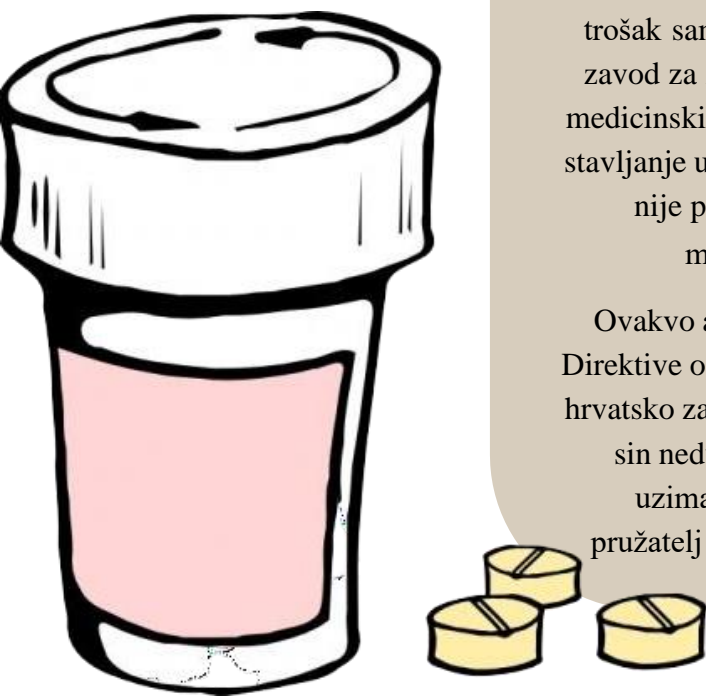
O pravu na upućivanje na liječenje u odlučuje se rješenjem koje u prvom stupnju donosi ovlaštenu radnik Direkcije Zavoda (čl. 26. st. 1. Pravilnika). Prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo daje doktor specijalista nadležnog referentnog centra ili doktor specijalist, odnosno liječnički konzilij ugovorne zdravstvene ustanove u kojoj se osigurana osoba liječi i to samo u okviru svoje djelatnosti, a daju ga na tiskanici »Zahtjev i prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo« čiji je oblik i sadržaj tiskan uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio (čl. 26. st. 14. Pravilnika). Rješenje se donosi na osnovi zahtjeva osigurane osobe, odgovarajuće medicinske dokumentacije i obaveznog prijedloga za upućivanje na liječenje u inozemstvo koji daje nadležni referentni centar Ministarstva zdravlja nadležan prema dijagnozi bolesti osigurane osobe za koju se predlaže upućivanje na liječenje u inozemstvo, odnosno doktor specijalist ili liječnički konzilij druge ugovorne zdravstvene ustanove na sekundarnoj i tercijarnoj razini u kojoj se osigurana osoba liječi, s prijedlogom jedne ili više inozemnih zdravstvenih ustanova koje mogu obaviti traženo liječenje, te nalaza, mišljenja i ocjene liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda (čl. 26. st. 2. Pravilnika).

Sukladno navedenom, a uzevši u obzir i očitovanje Agencije za lijekove i medicinske proizvode (HALMED) te ocjenu liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda danu 21. travnja 2022. godine, navedene u Rješenju kojeg je stranka dostavila Pravnoj klinici, strankin sin ne ostvaruje pravo pristupanja programu milosrdnog davanja lijeka.

Milosrdno davanje lijeka u svojoj definiciji postupak je kojim se omogućuje dostupnost lijeka koji nema odobrenje za stavljanje u promet pacijentima koji boluju od kroničnih, ozbiljnih ili životno ugrožavajućih bolesti koje se ne mogu na odgovarajući način liječiti odobrenim lijekom i ne mogu sudjelovati u kliničkom ispitivanju.

U ovom slučaju strankin sin bio bi upućen na dva ambulantna pregleda u Sveučilišnoj bolnici u Francuskoj, a trošak samog lijeka snosio bi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Kao što je gore navedeno, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ne osigurava plaćanje troškova eksperimentalnog liječenja, eksperimentalnih medicinskih proizvoda te lijekova koji su u fazi kliničkih ispitivanja. Riječ je o supstanci koja nije registrirana za stavljanje u promet, te se trenutno nalazi u fazi II. kliničkog ispitivanja, a zahtjev za njenim stavljanjem u promet nije podnesen. Iz navedenih razloga, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, u ovom slučaju, nije u mogućnosti strankinom sinu omogućiti ostvarivanje prava na korištenje prekogranične zaštite.

Ovakvo automatsko isključivanje svakog eksperimentalnog liječenja moglo bi se smatrati povredom odredbi Direktive o dozvoljenim razlozima za odbijanje prethodnog odobrenja i njihovom pogrešnom implementacijom u hrvatsko zakonodavstvo. Sama činjenica da je riječ o lijeku u stadiju kliničkog ispitivanja ne znači da će strankin sin nedvosmisleno biti izložen riziku koji se u pogledu njegove sigurnosti ne može smatrati prihvatljivim, uzimajući u obzir potencijalnu dobrobit tražene prekogranične zdravstvene zaštite za pacijenta, niti da pružatelj zdravstvene zaštite dovodi u pitanje standarde i smjernice o kvaliteti zdravstvene zaštite i sigurnosti pacijenta.

Protiv rješenja osigurana osoba ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana primitka rješenja (čl. 33. st. 1. Pravilnika). **Žalba se podnosi ravnatelju Zavoda** (čl. 33. st. 2. Pravilnika). Drugostupanjsko rješenje donosi ravnatelj Zavoda na osnovi nalaza, mišljenja i ocjene višeg liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda koje je donijeto prema mišljenju nadležnog referentnog centra, odnosno doktora specijalista – konzultanata ili doktora specijalista (čl. 33. st. 3. Pravilnika). U postupku rješavanja žalbe osigurane osobe ne mogu sudjelovati isti doktori specijalisti-konzultanti koji su sudjelovali u postupku donošenja rješenja (čl. 33. st. 5. Pravilnika). Protiv rješenja ravnatelja donesenog povodom žalbe osigurane osobe nije dopuštena žalba, već se protiv njega može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom u roku od 30 dana od dana primitka rješenja (čl. 33. st. 6. Pravilnika).

Temeljem **Zakona o općem upravnom postupku**, podnesak mora biti razumljiv i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, a osobito naziv javnopravnog tijela kojem se upućuje, naznaku upravne stvari na koju se odnosi, osobno ime odnosno naziv i adresu stranke te osoba ovlaštenih za zastupanje ako ih stranka ima. Podnesak mora sadržavati i osobni identifikacijski broj (OIB) stranke ako joj je dodijeljen i osobe ovlaštene za zastupanje (čl. 71. st. 2. ZUP).

Pored podataka koje ima svaki podnesak, u žalbi stranka treba navesti rješenje koje pobija, naziv javnopravnog tijela koje je rješenje donijelo i zbog čega je nezadovoljna rješenjem. Kad se u žalbi **iznose nove činjenice i novi dokazi, stranka je dužna obrazložiti zašto te činjenice i dokaze nije iznijela tijekom prvostupanjskog postupka**. Kad se u žalbi iznose nove činjenice i novi dokazi, a u postupku sudjeluju dvije stranke ili više njih s protivnim interesima, svakoj stranci dostavlja se prijepis žalbe i daje rok za izjašnjavanje o novim činjenicama i dokazima (čl. 108. ZUP).

Drugostupanjsko tijelo poništiti će rješenje i samo riješiti stvar ako utvrdi:

1. **da su u prvostupanjskom postupku činjenice nepotpuno ili pogrešno utvrđene,**
2. **da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja bi bila od utjecaja na rješavanje stvari,**
3. **da je izreka pobijanog rješenja nejasna ili je u proturječnosti s obrazloženjem,**
4. **da je pogrešno primijenjen pravni propis na temelju kojega se rješava stvar** (čl. 117. ZUP).

Slijedom navedenog, protiv rješenja stranka ima mogućnost podnijeti žalbu. Žalba se podnosi Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje na adresi Margaretska 3, 10 000, Zagreb ili elektronički putem e-mail adrese: ravnatelj@hzzo.hr. Pritom upozoravamo stranku kako je rok za podnošenje žalbe 15 dana od dostave rješenja (ne njegova donošenja).

U žalbi bi stranka mogla pokušati tvrditi da zakonodavac nije na ispravan način implementirao odredbe Direktive kad je iz mogućnosti davanja prethodnog odobrenja automatski isključio lijekove u fazi kliničkih ispitivanja jer to ovisi o ocjeni sigurnosnih rizika za pacijenta i ocjeni poštovanja profesionalnih standarda od strane željenog pružatelja usluge, zbog čega je trebalo izravno primijeniti Direktivu i vršiti te procjene.

Kako to nije učinjeno zbog pogrešne primjene materijalnog prava, moglo bi se tvrditi da je prvostupanjsko tijelo ujedno počinilo i bitnu povredu pravila pravnog postupka jer rješenje nije na odgovarajući način obrazloženo. Iz njega ne proizlazi ocjena rizika za pacijenta, već se samo poziva na činjenicu da je lijek u fazi kliničkog ispitivanja, a ignorira se činjenica da je strankin čin upućen na liječenje od strane Referentnog centra Ministarstva zdravstva za solidne tumore dječje dobi. Skrećemo pažnju na činjenicu da je pitanje prekogranične zdravstvene zaštite djelomično ostavljeno na diskreciju pojedinim državama članicama.

Ipak, podnošenjem žalbe moglo bi si potaknuti nadležna tijela da razmotre način na koji interpretiraju i primjenjuju postojeća zakonska pravila. Kako će u drugostupanjskom vijeću odlučivati druge osobe, možda neće dijeliti interpretaciju prvostupanjskog tijela. Uslijed ovih okolnosti, ne možemo dati svoju ocjenu ishoda konkretnog postupka u povodu žalbe.

- LIJEČNIČKA TAJNA

Stranka se javlja s upitom koji se odnosi na liječničku tajnu. Onkološki pacijent u dobi od 69 godina boluje od demencije te je u više navrata imao epizode u kojima je dezorijetiran ošetao i odlazio od kuće. Međutim, liječnica opće prakse odbija dati informacije o zdravstvenom stanju navedene osobe iako se radi o bližem članu obitelji, tj. djetetu. Stranka navodi da je za to potrebna izjava koju mora potpisati pacijent da je suglasan stime da se informacije o zdravstvenom stanju mogu podijeliti s užim članom obitelji. Stranka također navodi odredbu Europske deklaracije o unapređenju prava pacijenata iz 1994. godine kako nije dopušteno zadirati u pacijentov obiteljski i privatni život osim ako i jedino ako pacijent na to pristane te u slučajevima kada je to nužno zbog pacijentove dijagnoze, terapije i medicinske skrbi. Stranka se obratila Povjerenstvu za prava pacijenata koje se obratilo Udruzi Krijesnica nakon čega se Udruga obratila Pravnoj klinici.

1. Je li liječnik opće prakse dužan na temelju pravnih propisa upoznati uže članove obitelji sa zdravstvenim stanjem oboljele osobe?

Prema **Zakonu o liječništvu**, sve što liječnik sazna o pacijentu koji mu se obrati za liječničku pomoć, a u vezi s njegovim zdravstvenim stanjem, mora čuvati kao liječničku tajnu i može je otkriti, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, samo uz odobrenje pacijenta, roditelja ili skrbnika za malodobne osobe, a u slučaju njegove psihičke nesposobnosti ili smrti, uz odobrenje uže obitelji, skrbnika ili zakonskog zastupnika (čl. 21. ZL).

Prema **Zakonu o zaštiti prava pacijenata**, pacijent ima pravo na povjerljivost podataka koji se odnose na stanje njegova zdravlja sukladno propisima o čuvanju profesionalne tajne i zaštiti osobnih podataka. Pacijent ima pravo dati usmenu ili pisanu izjavu o osobama koje mogu biti obaviještene o njegovu prijemu u stacionarnu zdravstvenu ustanovu kao i o njegovom zdravstvenom stanju. Pacijent može imenovati i osobe kojima zabranjuje davanje tih podataka (čl. 25. ZZPP).

Sukladno navedenom, liječnik opće prakse može pružati informacije o zdravstvenom stanju pacijenta, kao i informacije o prijemu u zdravstvenu ustanovu, **samo uz odobrenje pacijenta ili odobrenje njegovog skrbnika**. Navedeno odobrenje može se dati usmeno ili pismeno izjavom.

• PRAVO NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Stranku zanima može li i kako ostvariti pravo na pristup informacijama koje posjeduju četiri zagrebačke bolnice u kontekstu odugovlačenja s donošenjem odluke o prekidu trudnoće Mireli Čavajda. Stranka bi tražila podatke o tome jesu li ginekolozi s prizivom savjesti nekad ranije vršili prekide trudnoće pa joj je u tom smislu potrebna podrška u formulaciji zahtjeva sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama.

Može li i kako stranka ispuniti zahtjev za pravo na pristup informacijama?

Prema **Zakonu o pravu na pristup informacijama**, korisnik prava na pristup informacija i ponovnu uporabu informacija je svaka domaća ili strana fizička i pravna osoba (čl. 5. tč. 1. ZPPI). Tijelo javne vlasti obvezno je radi osiguravanja prava na pristup informacijama donijeti odluku kojom će odrediti posebnu službenu osobu mjerodavnu za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama (čl. 13. st. 1. ZPPI).

More Info

Tijela javne vlasti obavezna su omogućiti pristup informacijama:

1) **pravodobnim objavljivanjem informacija** o svome radu na primjeren i dostupan način, odnosno na internetskim stranicama tijela javne vlasti ili u javnom glasilu i Središnjem katalogu službenih dokumenata Republike Hrvatske, radi informiranja javnosti,

2) **davanjem informacija korisniku** koji je podnio zahtjev na jedan od sljedećih načina:

- **neposrednim davanjem informacije**,
- **davanjem informacije pisanim putem**,
- **uvidom u dokumente i izradom preslika dokumenata koji sadrže traženu informaciju**,
- **dostavljanjem preslika dokumenata koji sadrži traženu informaciju**,
- **na drugi način koji je prikladan za ostvarivanje prava na pristup informaciji** (čl. 17. st. 1. ZPPI).

Korisnik može u zahtjevu za pristup informaciji **naznačiti prikladan način dobivanja informacije**, a ako ne naznači, informacija će se dostaviti na način na koji je podnesen zahtjev, odnosno na najekonomičniji način (čl. 17. st. 2. ZPPI).

Korisnik ostvaruje pravo na pristup informaciji podnošenjem **usmenog ili pismenog zahtjeva nadležnom tijelu** (čl. 18. st. 1. ZPPI). Ako je zahtjev podnesen usmeno ili putem telefona, sastavit će se službena bilješka, a ako je podnesen putem elektroničke komunikacije, smatrat će se da je podnesen pisani zahtjev (čl. 18. st. 2. ZPPI). Pisani zahtjev sadrži:

- **naziv i sjedište** tijela javne vlasti kojem se zahtjev podnosi,
- **podatke** koji su važni za prepoznavanje tražene informacije,
- **ime i prezime i adresu** fizičke osobe podnositelja zahtjeva,
- **tvrtku, odnosno naziv pravne osobe i njezino sjedište** (čl. 18. st. 3. ZPPI).

Podnositelj zahtjeva **nije obavezan navesti razloge** zbog kojih traži pristup informaciji, niti je obavezan pozivati se na primjenu ovog zakona (čl. 18. st. 4. ZPPI). Na pristup informacijama u postupcima pred tijelima javne vlasti ne **plaćaju se upravne i sudske pristojbe** (čl. 19. st. 1. ZPPI).

Tijelo javne vlasti ima pravo tražiti od korisnika naknadu stvarnih materijalnih troškova koji nastanu pružanjem informacije, kao i na naknadu troškova dostave tražene informacije. Na zahtjev korisnika tijelo javne vlasti dužno je dostaviti način izračuna naknade (čl. 19. st. 2. ZPPI).

Na temelju zahtjeva za pristup informaciji tijelo javne vlasti će odlučiti **najkasnije u roku 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva** (čl. 20. st. 1. ZPPI). Rokovi za ostvarivanje prava na pristup informaciju **moгу se produžiti za 15 dana**, računajući od dana kad je tijelo javne vlasti trebalo odlučiti o zahtjevu na pristup informaciji:

- 1) ako se informacija traži izvan sjedišta tijela javne vlasti
- 2) ako se jednim zahtjevom traži veći broj različitih informacija,
- 3) ako je to nužno da bi se osigurala potpunosti i točnost tražene informacije,
- 4) ako je dužno provesti test razmjernosti i javnog interesa, sukladno odredbama ovog zakona (čl. 22. st. 1. ZPPI).

O produženju rokova tijelo javne vlasti će bez odgode, a **najkasnije u rok od osam dana, od dana zaprimanja urednog zahtjeva obavijestiti podnositelja zahtjeva i navesti razloge zbog kojih je taj rok produžen** (čl. 22. st. 2. ZPPI).

Protiv rješenja tijela javne vlasti **može se izjaviti žalba** Povjereniku (za informiranje) **u roku od 15 dana od dana dostave rješenja** (čl. 25. st. 1. ZPPI). Žalbe se može izjaviti i kad tijelo javne vlasti, u propisanom roku, ne odluči o zahtjevu podnositelja (čl. 25. st. 2. ZPPI).

Povjerenik je dužan rješenje o žalbi donijeti i dostaviti stranki, putem prvostupanjskog tijela, najkasnije u roku od 30 dana od dana predaje uredne žalbe (čl. 25. st. 3. ZPPI). Protiv rješenja Povjerenika žalba nije dopuštena, ali se **može pokrenuti upravni spor** pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske. Visoki upravni sud Republike Hrvatske mora donijeti odluku o tužbi u roku od 90 dana. Tužba ima odgodni učinak ako je rješenjem omogućen pristup informaciji (čl. 26. st. 1. ZPPI).

Tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji:

- 1) ako je informacija klasificirana stupnjem tajnosti, sukladno zakonu kojim se uređuje tajnost podataka
- 2) ako je informacija poslovna ili profesionalna tajna, sukladno zakonu,
- 3) ako je informacija porezna tajna, sukladno zakonu,
- 4) ako je informacija zaštićena zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka,
- 5) ako je informacija zaštićena propisima kojima se uređuje pravo intelektualnog vlasništva, osim u slučaju izričitog pisanog pristanka nositelja prava (čl. 15. st. 2. tč. 1.-5. ZPPI)

Preporučujemo stranci da istraži tko su službenici za informiranje bolnica od kojih bi tražila pristup informacijama i da potom sastavi zahtjeve za pristup informacijama sukladno uputama iz zakona i uputama samih službenika za informiranje iz bolnica. U slučaju odbijanja zahtjeva ili neodlučivanja u zakonskom roku, stranka ima mogućnost žalbe Povjereniku za informiranje, a nadalje, u slučaju odbijanja žalbe, ima mogućnost pokretanja upravnog spora.

• VOLONTIRANJE TIJEKOM ČUVANJA TRUDNOĆE

Stranka navodi kako Udruga Krijesnica organizira rehabilitacijski kamp za djecu koja su završila liječenje na hematološkim odjelima na kojem će volontirati volonteri. Strankana navodi kako je volonterka Udruge Krijesnica u četvrtom mjesecu trudnoće te zbog čuvanja iste ne radi.

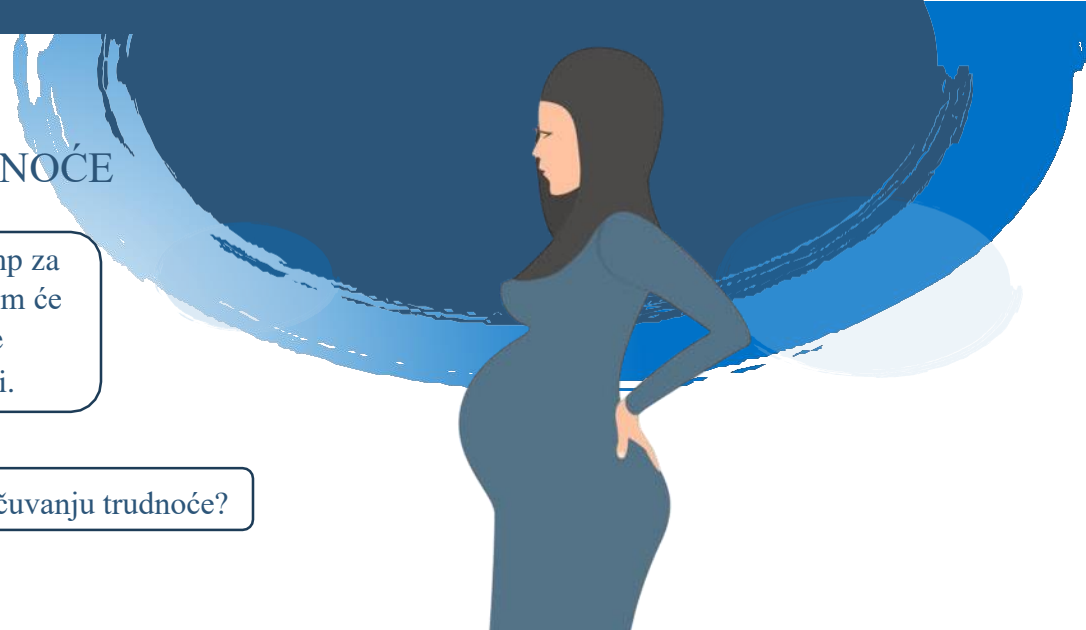
Može li volonterka volontirati u kampu iako je na čuvanju trudnoće?

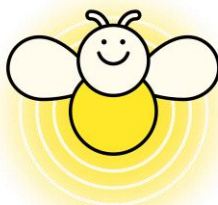
Prema **Zakonu o volontiranju** volontiranjem se smatra dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili zajednice, a obavljaju ih osobe na način predviđen ovim Zakonom, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje (čl. 3. st. 1. ZoV).

Zaključivanje ugovora o volontiranju u pisanom obliku obvezno je u slučajevima: volontiranja s djecom, osobama s invaliditetom, starim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su lišene poslovne sposobnosti (čl. 26. st. 3. ZoV).

Prema **Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju** pravo na naknadu plaće pripada osiguraniku u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno drugih okolnosti utvrđenih ovim Zakonom, ako je: privremeno nesposobna za rad zbog bolesti i komplikacija u vezi s trudnoćom i porodom (čl. 39. st. 6. ZoZO).

Slijedom navedenih odredbi, volontiranje je **u svemu istovjetno sa radnim odnosom osim u dijelu izdavanja plaće za rad**. Za vrijeme privremene nesposobnosti za rad, odnosno bolovanja, stranka dobiva naknadu plaće. Jedini koji može procijeniti da određena vrsta rada, usluge ili aktivnosti koju stranka obavlja unutar Udruge takve naravi neće ugroziti zdravlje stranke, je njezin izabrani doktor (doktor primarne zdravstvene zaštite – ginekolog). Stoga, **izabrani bi doktor morao u pisanoj potvrdi navesti da opis poslova unutar volonterskog rada stranke ne ugrožava njezino zdravlje**, što je teško zamislivo i vrlo rijetka iznimka kada je već izdao potvrdu o privremenoj nesposobnosti za rad. S tim u vezi, treba napomenuti da kontrolori u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje provjeravaju, na zahtjev poslodavca ili samoinicijativno, poštuju li zaposleni za vrijeme privremene nesposobnosti za rad uputu izabranog doktora da ne obavljaju bilo kakvu vrstu aktivnosti koja nije spojiva sa njihovom osnovnom dijagnozom. Dakle, volontiranje je aktivnost i obavljanje rada u nekom obliku koje je izjednačeno sa radnim odnosom, posebno kad se to odnosi na djecu i bolesne osobe (tada je obavezan pisani oblik ugovora o volontiranju, a njegov sadržaj je gotovo istovjetan sadržaju ugovora o radu osim u dijelu isplate plaće za obavljeni rad). Iz tog razloga, **stranka ne bi mogla obavljati volonterski rad za vrijeme privremene nesposobnosti za rad**.

© 2023. Krijesnica – udruga za pomoć djeci i obiteljima suočenim s malignim bolestima

Prilaz Gjure Deželića 50, Zagreb

01/3770-022

krijesnica@krijesnica.hr

www.zdravstveniopservatorij-krijesnica.hr

Zdravstveni
opservatorij